

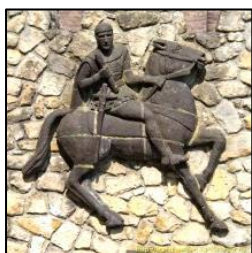
SPEUREN door het BOEKEL van NU én TOEN

Lengte speurroute 3,9 km. Tijdsduur 1-3 uur.

Heemkundekring
Sint Achten op Boeckel

Hallo speurneuzen,

Leuk dat jullie met mij willen speuren door het Boekel van nu én toen.

Ik zal mij eerst even voorstellen. Ik ben Rutger van Herpen, en Heer van Boeckel. Het begon allemaal toen ik heel lang geleden, in het jaar des heren 1313, een stuk grond verkocht aan mijn burens, de bewoners van Boeckel. En vanaf toen bestond Boeckel officieel, en werd ik, Rutger van Herpen, ook Heer van Boeckel.

Dit jaar bestaat de heemkundekring van Boeckel **40** jaar en zij hebben mij gevraagd om jullie van alles te vertellen over het vroeger en nu van Boeckel.

Nu denken jullie misschien: vroeger, dat is saai. Maar dat valt best mee.

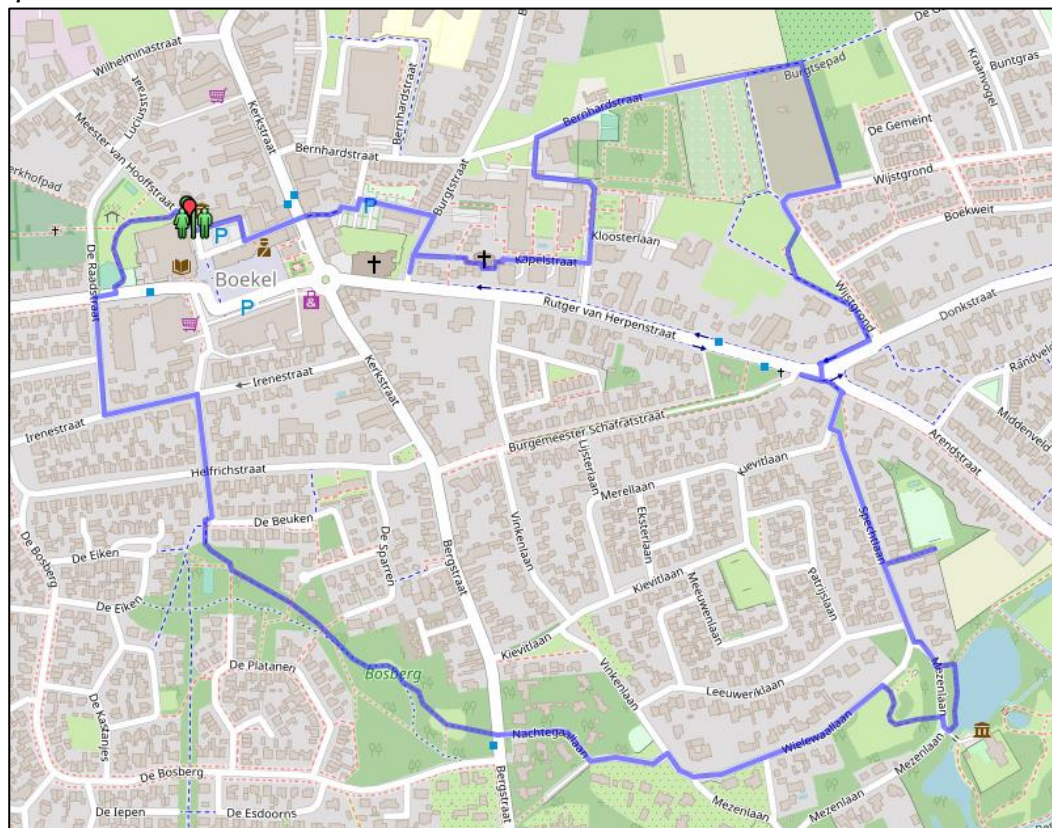
Denk maar eens mee over hoeveel er veranderd is in de manier van leven en de dingen die ze vroeger gebruikten. Neem de mobiele telefoon. We kunnen het ons niet voorstellen om een dag zonder te moeten, maar wist **je** dat 25 jaar geleden bijna niemand een mobieltje had. Vraag maar eens aan je ouders. Als zij met vriendjes wilden afspreken, belden ze met de vaste telefoon of ze spraken op school af. Ze konden geen spelletjes spelen op hun telefoon en appen was er al helemaal niet bij. En TikTok was er ook niet.

Vraag het ook maar eens aan je oma en opa, hoe die vroeger leefden. Welke spullen ze allemaal **niét** hadden. Geen televisie, geen magnetron, geen **k**offiezetapparaat, geen auto, en muziek speelde je af met een cassettebandje, of een plaat of lp op de pick-up. Geen podcast, geen computer, enz. Kun jij je dat voorstellen? Daarom was ik erg vereerd dat de Heemkundekring mij vroeg om jullie een beetje wegwijs te maken in het Boekel van nu, maar ook van vroeger.

Dus na 709 jaar wil ik graag, samen met jullie, deze speurtocht doen, en wat vertellen over het nu en vroeger van Boeckel, én enkele geheimen oplossen.

In de hele tekst van deze speurtocht zijn 20 letters of cijfers onderstreept. Van deze letters en cijfers moet je een zin maken. De juiste oplossing kun je invullen op pagina 8. Zullen we beginnen? **Succes!**

Speurkaart door Boeckel

We starten bij het Verenigingsgebouw Sint-Jan, Sint Janplein 22 in Boekel en lopen over het veldje achter Nia Domo naar de Kennedystraat.

Maar wacht eens even. Weten jullie waar we nu overheen lopen? Hier onder onze voeten ligt een reusachtig waterreservoir, wel zo groot als een heel huis. Het is een grote ondergrondse kuil gevuld met blauwe kratten. En in die blauwe kratten zit geen Bavariabier. Het zijn infiltratiekratten. Al het regenwater van het plein en de bebouwing daaromheen wordt ondergronds afgevoerd naar deze kratten. Via deze kratten trekt dat regenwater langzaam weer de grond in en wordt het gebruikt om verdroging tegen te gaan. Het is aangelegd in januari 2004. Kijk maar eens op de foto. En Rutger van Herpen kan daar gewoon met zijn paard overheen rijden.

Bij de splitsing het linker pad volgen.

We zien dan rechts een boom staan. Deze is nog klein en komt niet uit mijn tijd. Op 24 april 2021 is deze 'coronaboom' geplant, die ons herinnert aan het leed van de corona-pandemie in 2020 en 2021.

Wat staat er op het bordje op het bankje bij de boom?

We lopen verder over de heuvel en de skatebaan. Op het eind van dit paadje steken we de Kennedystraat over. LET GOED OP! We lopen een stukje naar rechts en dan naar links de De Raadstraat in.

Kijk nu toch eens, wat is dat links voor een gebouw, of staat het er al niet meer? Het was een basisschool, die nu wordt of al is gesloopt. Omdat er vleermuizen in woonden, mocht het slopen lange tijd niet. Weten jullie de naam van deze school, en de naam daarvoor?

Op het einde van de weg gaan we linksaf de Irenestraat in en dan 1^e weg rechtsaf de Buskensstraat in.

STOP, bij de kruising. Hier moeten we de weg oversteken, maar hoe was dat ook al weer voor kinderen 30 of 40 jaar geleden? Even heel diep nadenken en misschien weten jullie het ook wel. Er werd elke keer KLAAR OVER geroepen. O ja, dat waren moeders die een veiligheidsjas aan hadden en een stopbord in hun hand, en die de kinderen dan veilig de weg lieten oversteken. Als er geen auto's aankwamen en de kinderen mochten oversteken, riepen ze: KLAAR OVER! Dit deden ze dan viermaal op een dag.

We lopen door De Beuken naar de bossen, en na ongeveer 100 m lopen we door het blauwe hekwerk rechtdoor de bossen in, en blijven het bospad links volgen. Verderop bij een haakse kruising lopen we rechtdoor.

We komen voorbij een transformatorhuisje; iets wat in mijn tijd nog niet bestond. Hier wordt elektriciteit geschikt gemaakt voor gebruik in de woonhuizen, maar je ziet er aan de buitenkant niets van. Loop er maar eens omheen.

We vervolgen het pad rechtdoor totdat je recht voor je een boom ziet met 9-10 vertakkingen.

Wist je dat, waar je nu loopt, er vroeger, zo'n 100 jaar geleden en daarvóór, hier grote zandbergen waren met wat struiken en bomen er op. Hier kon ik lekker hard rijden met mijn paard, en jullie hard hollen. Wel goed uitkijken, want je weet maar nooit wat er achter al die bomen zit, misschien wel meer ruiters te paard.

Bij de splitsing bij de boom met 9-10 vertakkingen, het linker pad volgen.

Wat vind je: zijn het 9 of 10 vertakkingen? Hoeveel tel jij er?

Wisten jullie dat er bij het bankje op de open gras- en zandvlakte, vroeger een blokhut stond voor de scouting, de welpen en de verkenners? En dat ik hier geleerd heb met takjes mijn naam te schrijven in het zand?

Probeer het ook maar. Niet schrijven, maar leggen, maar alleen met takjes die je op de grond vindt.

Klaar? Dan gaan we verder met onze reis.

VOORZICHTIG als we het bos verlaten, dan moeten we een drukke weg oversteken.

Die was er nog niet in mijn tijd.

We lopen dan rechtdoor de Nachtegaallaan in, wijk Vogelenzang.

Voordat we de wijk Vogelenzang in gaan: hier aan de rechter kant stond vroeger op een bergje een heel oud huis, verscholen tussen de berkenbomen, met zelfs berkenbomen die op het dak groeiden.

We lopen verder. Wel aan de kant van de weg blijven lopen, want er kan zomaar ineens iemand te paard voorbij komen. Oh nee, tegenwoordig natuurlijk met de fiets of auto.

Verderop aan de linkerkant zien we een gras- en speelveldje. Hier kunnen mijn paard en ik even uitrusten. Maar ik zie op het veldje ook van alles staan. Dat was er ook niet in mijn tijd.

Weten jullie wat dit allemaal is?

Heerlijk, ik ben weer uitgerust en mijn paard ook, en we gaan verder. Bij de splitsing rechts (Vinkenlaan) en meteen links de Wielewaallaan in.

We lopen door tot het Natuurbelevingspad 'Perke wijst je de weg' aan de rechterkant van de weg. Wisten jullie dat er, zo'n 60 jaar geleden, hier een vuilnisstortplaats was? En dat ik daar ooit mijn bril verloren ben en daardoor niet goed kan lezen wat er op de toegangspoort van Perkes pad staat en ook niet hoeveel dieren er op de palen staan.

Weten jullie welke dieren er op de toegangspoort staan?

We gaan Perkes pad verder volgen en steken aan het einde de zandweg over. Maar eerst kijken we even rond.

Zie ik daar rechts een brug? Leuk om er over heen te stampen met mijn paard. Kunnen jullie dat ook?

En ik moet nu wel heel goed om mij heen kijken, want ik zie zo veel geheimzinnige dingen ineens. Een zwaluwoever, vijvers en bruin water. Het water net zo roestig als mijn zwaard.

Lees op het bord hoe dat komt.

Tip: loop eens een keer Perkes pad helemaal af. Je komt dan over avontuurlijke bruggetjes en bij spannende speeltoestellen.

Maar wij gaan nu links vóór de brug over het pad langs het water.

En pas op; je weet nooit wat er ineens uit het water kan komen. Zie ik daar een krokodil?

Bij de 1^e splitsing gaan we naar links en een klein stukje rechts over de zandweg.

Einde van de zandweg lopen we naar rechts de Spechtlaan in en we gaan we op zoek naar mijn geheime paadje, dat rechts van weg ligt, tussen huisnummer 19 en 17.

Gevonden? Voorzichtig lopen we het geheime pad in en gaan op zoek naar mijn geheime ijzeren boom.

Staat die boom links of rechts van de pad?

Niet verklappen, maar hier links is mijn mooie, geheime speelveld. Neem maar eens een kijkje.

We lopen weer terug naar de verharde weg en vervolgen de Spechtlaan weer tot aan de splitsing. Daar gaan we naar rechts de Kievitlaan in en steken over bij de oversteekplaats, en lopen dan verder over het trottoir.

Aan de linkerkant staat een klein huis, het lijkt wel of het in een gat staat. Oudere huizen staan vaak heel laag, omdat de wegen er omheen zo vaak zijn opgehoogd.

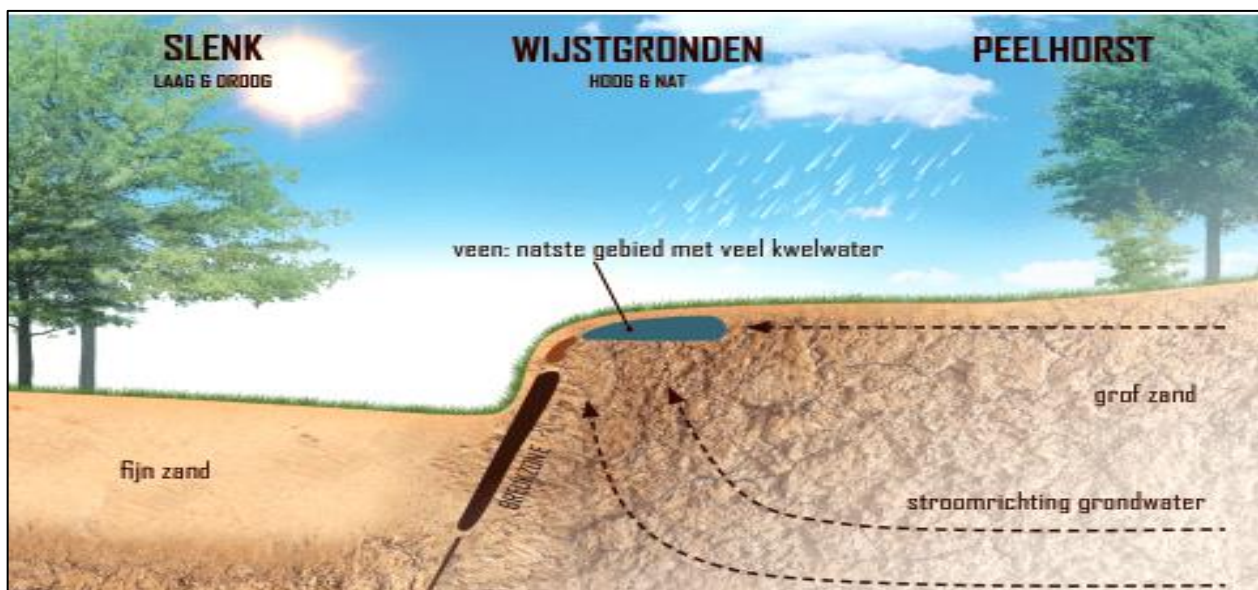
We blijven op de stoep links langs het kruispunt lopen.

Op de hoek van de Rutger van Herpenstraat, hé die straat hebben ze naar mij vernoemd, en de Burgemeester Schafratstraat, zien we een kruisbeeld staan. Zulke kruisen en soms kapelletjes zag je vroeger op veel kruisingen en splitsingen van wegen.

Wat staat er onder het beeld?

We lopen een stukje terug naar de oversteekplaats en daar steken we de Rutger van Herpenstraat over. Goed uitkijken! We lopen dan naar rechts, de Donkstraat in. En na ongeveer 100 m gaan we naar links, het Kerkenekkerpad op. Blijf dit pad volgen.

We lopen nu over de Peelrandbreuk en komen langs het Geoparkje De Donk aan de rechterkant, waar borden staan met uitleg wat de Peelrandbreuk is. Lees maar eens hoe die breuk onder de grond loopt. Wist je dat in 2018 alle bomen hier door groep 8 van De Regenboog geplant zijn?

Vanaf het Geoparkje lopen we OVER HET GRAS naar de straat, Wijstgrond, en gaan die links op. Na de bocht gaan we de 1^e straat links (straat Breukzone) of, als je wilt, kun je net voorbij de straat Breukzone, linksaf over het paadje door het bos lopen. Dit is het kraaienbos. Luister maar eens goed of je de kraaien hoort krassen. Aan het einde van de weg of pad gaan we links, richting Bernhardstraat.

Wist je dat, waar je nu loopt, er tot voor kort volkstuintjes waren. Groentetuintjes, waar ik al mijn lekkere, vergeten groente van vroeger haalde zoals: pastinaak, schorseneren, aardpeer, meiraap, raapstelen, koolrabi, koolraap en postelein. Tegenwoordig worden die bijna niet meer gegeten.

Verderop aan de linkerkant van de weg komen we langs de jeu-de-boulesbaan. Vroeger was hier de blokhut Sancta Maria van de kabouters en de gidsen, nu heet dat scouting. Kabouters en gidsen waren de scoutingmeisjes; de welpen en verkenneres de scoutingjongens. Nu is scouting gemengd.

We lopen nog een eindje door, en na het gebouw 'Boszicht' gaan we linksaf de Kloosterlaan in. Deze weg blijven we volgen. We lopen nu om het zorgcentrum Sint Petrus heen.

Bij de 2de bocht zien we links het Toon Trienekenspad en een dierenparkje. Hier wil mijn paard wel even uitrusten bij zijn vriendjes. Misschien kunnen jullie dan even het Trienekenspad verkennen of mijn dierenvriendjes verwennen. Klaar? Dan gaan we weer verder.

Einde weg lopen we naar rechts, de Kloosterlaan in. Dan 1^e weg rechts, Kapelstraat.

Loop door tot je bij de achterkant van de kapel bent. Loop links langs de kapel over het paadje en rechts door het draaiportje tot je bij de voorkant van de kapel bent.

O jee ... Waar is de Lourdesgrot met het beeldje van de H. Bernadette gebleven? Die stond hier toch verstopt in de struiken? Is ze verhuisd?

Laten we haar gaan zoeken. Kijk goed rond terwijl we over de parkeerplaats naar de Burgtstraat lopen.

Zie je haar staan?

Gelukkig ze is er nog. De grot is gebouwd van brokken ijzeroer. Dat is een keihard gesteente dat bestaat uit zand en ijzerroest. Die brokken zaten hier vroeger veel in de bodem. De Lourdesgrot staat hier wel op

een heel mooi plekje, vlak bij mijn standbeeld. Ga maar eens naar links, bij de kerk. Op de hoek van de weg staat mijn standbeeld, een trotse ridder op zijn paard.

En wist je dat op de parkeerplaats, waar we net over liepen, vroeger een groot klooster heeft gestaan, met een meisjesschool en een kleuterschool erbij. De zusters verzorgden het onderwijs, en ook wijkverpleging. In 1888 openden ze een gasthuis voor bejaarden. Nadat de zusters in 1962 vertrokken, kwam het gebouw als bejaardencentrum in gebruik. In 1963 is het voor

een deel gesloopt. Het resterende deel van het oude gebouw is in 1972 afgebroken, behalve de kapel.

We lopen nu van mijn standbeeld weer richting Lourdesgrot en verder de Burgtstraat in, en lopen bij het zebrapad links, het Wit-Gele Kruispad in. Verderop lopen we links langs de Huisartsenpraktijk.

Wist je dat op deze parkeerplaats vroeger een houten gebouw stond, waar veel kinderen hun eerste feestjes hadden? Het was de jeugdsoos Keizersgat, en later werd het Pardoos genoemd. Kei gezellig was het daar.

En wist je dat, waar nu al die fietsen staan, tot voor een paar jaar geleden het gebouw van de Jeugdhobbyclub stond? En nog eerder waren daarin een tabakskerverij, een tentenmakerij en een naaiatelier

gevestigd. Ook dit gebouw is jammer genoeg afgebroken.

We wandelen verder over het pad tussen het Gezondheidsplein en de ijssalon.

Zin in een ijsje?

Bij het zebrapad steken we de Kerkstraat over, en tussen Café 't Menneke en het gemeentehuis lopen we naar het Sint Janplein waar de tocht begonnen is.

Wist je dat, aan de linkerkant, waar nu het gemeentehuis is, tot zo'n 20 jaar geleden daar de brandweerkazerne stond? En daarlangs het Wit-Gele Kruisgebouw. Zie foto.

Als we op het Sint Janplein komen, zie je rechts het Sint-Jangebouw staan. Dat was tot 1994 de Sint Janschool. Waar nu de auto's geparkeerd staan was toen de speelplaats. Op deze school zaten tot 50 jaar geleden alleen maar jongens. Vroeger mochten jongens en meisjes niet samen in een klas zitten. Later weer wel. De meesters en de juffen waren ook veel strenger dan tegenwoordig. Er waren meesters en juffen die de kinderen met een stokje op de vingers tikten als ze niet goed luisterden. Nu doen ze dat niet meer. Ook

weer zoiets wat veranderd is in de tijd.

De vroegere Sint Janschool is tegenwoordig het Verenigingsgebouw Sint-Jan. Het is het clubhuis van de Heemkundekring die deze speurtocht gemaakt heeft. Ook de Jeugdhobbyclub zit in dit gebouw; leuk voor jullie om te timmeren en te knutselen. En ook de BLOK, de televisieomroep van Boekel, heeft hier haar studio. En nog een aantal andere verenigingen.

We hopen dat je wat geleerd hebt over het Boekel van nu en vroeger. Natuurlijk is er nog veel meer te vertellen. In de Heemkamer hebben ze heel veel spullen die vroeger gebruikt werden. Kom maar eens een keer een kijkje nemen in de Heemkamer en neem je ouders of opa en oma gerust mee. Daar kunnen ze jullie nog veel meer vertellen en laten zien over het Boekel van vroeger.

Heemkunde is de kennis van en de belangstelling voor alle aspecten van het heden en verleden van de eigen leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan: lokale natuur en cultuur, bebouwing, aardrijkskunde, archeologie, dialect, foto's en films, enz.

*Deze speurtocht is gemaakt door de leden Maria van Berlo-Kuipers en Loes Verkuijlen-Kooiman, en is uitgegeven door Erfgoedvereniging 'Heemkundekring Sint Achten op Boeckel', Sint Janplein 22, 5427 BG Boekel.
www.heemkundekringboekel.nl - e-mail heemkundeboekel@hotmail.com*

Oplossing speurtocht, vul in elk vakje één cijfer of één letter in

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Kleurplaat Rutger van Herpen, Heer van Boeckel

